

Подих свободи

*Неможливо досягти свободи в майбутньому,
утискуючи її нині
М.Бакунін*

Наталія Абрамчук
студентка Прикарпатського національного університету
ім. Василя Стефаника
м.Тисмениця, Івано-Франківська область

Корабель пливе із піднятими вітрилами по бурхливому морі, його кидає в різні боки, топить, палуба заливається водою, проте капітан наполегливо намагається врятувати своє «дітище» і дочекатися сприятливого штилю. Ситуація, що трапляється частенько у водяних просторах. Коли придивитися уважніше, то проглядається цікава аналогія із життям держави.

Суспільство живе, розвивається, процвітає чи регресує. Існує за певними правилами, нормами, простіше сказати, націлене на певні ідеали життя. Серед таких орієнтирів провідне місце займає свобода, сенс якої полягає у здатності вибору, можливості творчої самореалізації. Звучить спокусливо, але чи насправді воно так є?

На сьогоднішній день, світова цивілізація змогла більшою мірою подолати хвороби минулого: рабство, торгівлю людьми (наголошую, що береться до уваги розвинуте суспільство). Сучасна людина володіє певною мірою свободою. Стаття 3 Загальної Декларації прав людини гласить «людина має право на життя, свободу і особисту недоторканність». Проте, де проходить кордон цієї міри?

Ще у XVII столітті Джон Локк відзначив, що свобода одного закінчується там, де починається свобода другого. Схематично наведені контури допомагає контролювати закон як найвище досягнення правової держави. Тобто, наявність реально здійснюваних прав людини може виступати тим показним критерієм вольності як для індивіда зокрема, так і суспільства в цілому. Але слід також згадати про такого вірного друга свободи, як демократія, без якої остання була б взагалі неможлива.

Зі всезагальності екстраполюємося на острівці українських реальностей. Популяризація демократії, лібералізму, рівності, толерантності, справедливості і законності є необхідними «медикаментами» для перехідного суспільства. Перебування на роздоріжжі розвитку негативно впливає на свідомість людей, основні орієнтири життя. Індивід забуває про ціну «свободи», яку заплатили наші предки кров'ю.

Після розпаду СРСР Україна вибрала свою модель конструювання держави, намагалася вкоренити кращі зразки європейської демократії. Але існує одна пересторога: змінити радянське мислення пересічної людини не так уже й просто, я б навіть сказала неможливо. Єдина надія на молоде покоління, яке зростає в нових умовах. Проте на даний час доводиться констатувати : «маємо те, що маємо» (відома фраза першого гаранта, надіюся, скоро вичерпає себе).

Дефекти ціннісного розвитку надто глибоко засіли у свідомості цілого суспільства. Корупція, відсутність справедливості, всевладність грошової маси, диктатура ринку, споживацькі інтереси гвалтують просту українську людину. Що потрібно змінити? Напевно, ВСЕ! Але починати треба із голови, маю на увазі стерти «комплекс совка» і створити «українськість».

Такі реанімаційні дії свідомості українців допоможуть збагнути важливість свободи й демократії і не допустити їх обмеження.

Хотілося завершити словами із однієї журналістської статті: «Справжні демократичні цінності не привиди, не міфи і не вигадки хитрих політиканів. Це взаємовідповідальність суверенного народу. Відмова від них коштує надто дорого. Це політична помилка». Якщо замислитися, помилки надто важко виправляти, а корабель «Україна» так легко потопити серед бурі. Залишається надіятися на легкий подих вітерця свободи, який активізує новий дух.